

mensen snakken naar een andere aanpak van het MSPR), wil andere mensen erbij halen, wil met echte acteurs werken, en wil zich niet meer verstoppen achter techniekjes en materialen. Ik ben benieuwd. Als er niets verandert valt het MSPR eerder als een levend theaterfossil voor nostalgische grootouders onder Monumentenzorg dan onder het theaterdecreet.

Professioneel

Ultima Thule is de groep rond Joris Jozef. De Raad van Advies noemde hem het enige figurentheater 'dat de grenzen van het medium verkende'. Vandaar de naam die na de startsubsidie werd gegeven. *Rozeke mijn dozeke*, de coproductie van Joris Jozef en Poppentheater Wannepoe, heeft zeker voor het gunstig advies gezorgd. Het woordloze *Verhaaltje uit de mond* lukt gedeeltelijk. Het poppenspel zit goed, maar het acteren in slapstick-stijl gaat de spelers niet goed af. *Mammiewat in Papoeazie* blijft in de nobele bedoeling steken om de etiketten die op poppen kleven weg te werken. Naakte poppen met blank hout en scharnieren beelden geen typetje of hoofd karakter uit, en kunnen zich ontwikkelen. Rond deze – volgens Joris Jozef onderschatte – voorstelling bestaan uiteenlopende meningen. Ze wordt in ieder geval hernomen.

Joris Jozef nam zich voor om de eerste twee jaren alles zelf te doen en zijn figurentheater professioneel uit te bouwen. Daarna zouden er bij producties steeds andere mensen gevraagd worden. Dat is nu het geval met *Tortue*, in een tekst en regie van Herwig De Weerdt. Vooral qua vormgeving kende deze productie een moeilijke schepping, maar het resultaat is een homogene voorstelling geworden, met een evenwaardige samenhang van tekst en beelden.

Fantasie

Plezierig artistiek buitenbeentje in het Vlaamse figurentheater is Pat Van Hemelrijk. Hij heeft zich nooit erg ingelaten met

het figurentheaterwereldje en heeft gelukkig aan zijn eigen weg kunnen timmeren. Zijn Alibicollectief heeft met de startsubsidies een onderkomen gevonden in de Smaakmakerij in Brussel. Een oude fabriek waar extracten en smaakmiddelen werden geproduceerd, is omgebouwd tot een eigen atelier en een eigen zaaltje. Het theater-televisie-theater *Manuel de Schepper* kent groot succes in binnen- en buitenland, en dit seizoen speelden de 'Smaakmakers' een zestigste keer (en ook in het buitenland) hun verhaal over hun kindertijd vol experimenten met bandrecorder, filmcamera, zelfgebouwde cinematograaf en camera-scoop. *De Smaakmakers* was een charmante voorstelling voor jong en oud rond het heimwee van twee veertigers naar hun kinderjaren, vol knutseltoestanden en verrassende objecten. Voor volgend seizoen staat er een permanente installatie op stapel in het Provinciaal Natuur Centrum in het Domein van Bokrijk. Het *Groene huis* zal vanaf juli '96 op een plezierig-didactische manier het nachtleven in de natuur voor jongeren en ouderen toegankelijk maken. Eind januari '96 speelt Pat Van Hemelrijk een nieuwe productie: *Vertelsels van onderweg*. De inhoud van hutkoffers van drie kunstenaars vormt het materiaal voor een reisverhaal.

Het bijzondere aan het Alibicollectief is dat het puur en artistiek zichzelf blijft. Objecten worden in elkaar geknutseld en relativerend gemanipuleerd. Pat Van Hemelrijk en zijn medewerkers vermengen verschillende kunst disciplines tot installaties en theaterproducties, die boeien en de fantasie prikkelen. Na een voorstelling van het Alibicollectief bekijken je de buitenwereld toch weer anders. Het is ook het enige theater dat voor volwassenen (of gemengd publiek) speelt.

Onbekend is onbemind

Dat er alleen voor kinderen gespeeld wordt, blijft een van de grote oorzaken van het probleem van figurentheater in Vlaande-

ren. Zolang er niet meer goede avondproducties worden opgezet, zal het figurentheater nooit een volwassen waardering kennen. Het provinciaal instituut Dommelhof in Neerpelt wil daaraan wel iets doen, en haalt volwassenproducties uit het buitenland naar hier. Maar door de provinciale en provincialistische politiek is dat initiatief gedoemd te mislukken. Een (afgelegen) centrum dat alleen figurentheater programmeert, lokt geen volk, ook geen mensen uit het theaterlandschap. (De provincie Limburg wil zich sinds mei 1995 met drie van haar culturele instituten profileren in die domeinen die in de dikgezaaide 'gewone' culturele centra minder aan bod komen. De beeldende kunst en de beeldkunst hebben in het Hasseltse begijnhof hun 'centrum voor kunsten', muziek en dans vallen onder de bevoegdheid van het Casino van Beringen, Dommelhof-Neerpelt kreeg de opdracht zich voortaan te specialiseren als theaterwerkplaats en centrum voor theater met bijzondere aandacht voor figurentheater. Andere vormen van theater worden er niet meer geprogrammeerd. nvdv) Helaas geldt ook voor het figurentheater de volkswijsheid 'onbekend maakt onbemind'.

Een andere oorzaak voor de labiele waardering voor figurentheater is het gebrek aan kwaliteitsvol acteren. De mengvorm van poppenspel en mensentoneel is erg in, maar er mankeert te vaak iets aan. Marc Maillard maakte bij het KJT een paar producties met bijzondere poppen, maar theatraal zakken ze weg in de onkunde van de opgelegde acteurs. Gun zo'n man als Marc Maillard en initiatieven zoals die van AE Jeux Interdits met *Leonie en Lena* de tijd en het geld om zelf mensen uit te kiezen, spelers stagemogelijkheden aan te reiken, en theatraal onderbouwde productieprocessen op te zetten, en er zal veel veranderen in het figurentheater.

Tuur Devens